



**Aurea Rosa id e[st] pre||clarissima expositio sup[er]
eua[n]gelia to||tius anni**

Mazzolini, Silvestro

Hagenaw, M.dxvi.

VD16 M 1751

Feria. iiij. post d[omi]nica[m]. iij. Quad. Textus eua[n]g. Mat. ca. xv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70365)

Feria. iiii. post

Feria. iiii. post dñicā. iij. Quad.
Textus euāgē. Mat. ca. xv.

Accesserūt ad Iesum
ab hierosolymis scribe
et pharisei dicētes. Q̄re
discipuli tui trāsgrediū
tur traditiones senioꝝ: Nō em̄
lauāt manus suas cū panē mā
ducāt. Ipe aut̄ rīdēns ait illis
Quare et vos trāsgredimī mā
datū dei p̄pter traditōes v̄saz?
nam deus dixit. Honora p̄rem
tuū et m̄rem. et q̄ maledixerit pa
tri v̄l matri morte moriat̄: vos
aut̄ dicit̄. Quicūq̄ dixerit p̄ri
vel matri: mun⁹ q̄d cuiq̄ est ex
me tibi p̄derit: et nō honorifica
bit p̄rem suū aut m̄rem suā. Et
irritū fecistis mandatū dei p̄
traditionē v̄saz. hypocrite: be
ne p̄hauit de vobis Esaias di
cens. Popul⁹ hic labijs me ho
norat: cor aut̄ eoz lōge est a me.
Sine causa aut̄ colūt me: docē
tes doctrinas et mādata hoim.
Et cōuocatis ad se turbis dixit
eis. Audite et intelligite. Nō q̄d
irrat in os coinq̄nat hoimem: sed
q̄d p̄cedit ex corde hoc coinqui
nat hoies. Tūc accedētes disci
puli ei⁹ dixerūt ei. Scis q̄z pha
risei audito hoc s̄bo scādalizati
sunt: Et ille rīdēns ait. Omnis
plantatio quā non pl̄tauit p̄
me⁹ celest̄ eradīcabit̄. Sinite
illos. Eeci sunt et duces cecozū.
Eecus aut̄ si ceco ducatur p̄stet
ambo in foueā cadūt. Rīdēns
at̄ petr⁹ dixit ei. Ediffere nobis
p̄bolā istam. Et ille dixit. Ad
huc et vos sine intellectu estis:
Nō intelligit̄: q̄z om̄e q̄d in os
irrat in ventrē vadit: et in feces

sum emittit̄. Que aut̄ p̄cedunt
de ore de corde creūt: et ea coin
q̄nant hoimem. De corde em̄ cre
unt cogitationes male: homici
dia: adulteria: fornicatōes: fur
ta: falsa testimōia: blasphemie:
hec sūt que coinq̄nant hoimem.
Non lotis aut̄ manib⁹ māduca
re non coinq̄nat hoimem.

Accesserūt ad iesum
ab hierosolymis etc. Mat.
xv. Mat. vj. In p̄sent̄ euā
gelio tangunt̄ tria p̄icta que
sunt: Phariseoz cōfuratio: p̄loꝝ cōfir
matio: et discipuloꝝ informatio.

Quantū ad p̄mū sciendū est: q̄ a tpe
moysi de volūtate dei p̄stituti s̄t septu
aginta senes erate et morib⁹ maruri: et
scia p̄diti/sup̄ q̄s erat moyses: et sic erat
septuaginta vn⁹. Et ex illo tpe statutū
est q̄ tot essent ad regimē ppli ordinari:
q̄ et dicebant iudices ordinarij: et p̄ im
positionē manū instituebant: et reside
bāt in hierl̄m: et ad eos fiebat recursus
in q̄nib⁹ difficultib⁹: et eoz definitio
hēbat p̄ lege firma quā trāsgredi nō l̄t
cebat. vt habet̄ Deut. xvij. Iste etiaz
statuebat̄ aliq̄ tāq̄ necaria: et q̄daz sub
monitōe tāq̄ decētia et hōesta. De tal
bus at̄ erat statutū q̄d h̄ tāq̄: q̄. s. acce
dētes ad mēsz pus lauarēt man⁹. Ier
tū scribe et pharisei h̄ mādatū trāhebāt
ad falsitatē: q̄. s. p̄ talē lorōem acq̄rere:
aliq̄ mūdicia spūalis. Et mouebāt ad
h̄: q̄z in lege p̄ corpales ablutiones aliq̄
imūditie dicebāt aboleri. Et q̄z disci
puli ch̄i illa q̄ nō erāt necaria: s̄z maḡ
fm̄ istoz intellectu sup̄sticiosa nō obser
uabāt: ebim̄ in suis discipulis arguebāt
tanq̄z p̄emptorē doctrine sentoz: vt sic
redderēt eū p̄lo odiofum. Quia hec re
stat̄ Nico. de Ly. Forte tū q̄ illi sentoz
res q̄ fecerūt hoc statutū nō fuerūt illi
iudices ordinarj/q̄ vident̄ fuisse magne
auctat̄is: sed fuerūt ralmudiste: vt videt̄
uelle Paul⁹ burgeñ. hebre⁹: q̄ finxerūt
m̄tra vana et iurilia et irrōnabilia: q̄ vt

Domica. III. in Quadra.

ait Beda: scripturas non sane intelligebat
 Herbi causa. Cum dicitur Esa. j. Lauamini
 mundi estote. h. accipiebatur de lotione cor-
 porali. Et ideo ut ait venit ista supstitutio
 non diuersitas. Ista etiam lotio manu-
 um forte non fuit lotio que comitatur in usu hominum
 sed quodammodo specialis ritus: ut innuunt
 Mar. vii. vbi dicitur. Pharisei et omnes iudei
 nisi crebro lauent manus non manducant re-
 nentes traditiones sanctorum: et a foro. i. veni-
 entes nisi baptizentur. i. lauent non come-
 dunt. Existimabatur ei se fieri imudos ex
 querelatione cum alijs. Pharisei quoque et scribe
 tenentes h. statutum tamque legem: voluerunt con-
 fundere christum super eorum: et ad h. ab hierosoli-
 mymis in terram genesarum venerunt. Et h.
 Marc. videatur inuere quod simpliciter venerunt
 tamen non est sic: sed maliciose venerunt: et secundum do-
 ctos presertim Chry. et Remi. eorum malicia
 aggravatur ex multis: cum dicitur. (Tunc) siue
 ut ait ecclesia (in illo tempore) quando. i. christus miratus
 da multa fecerat: quibus quertit obuiissent sed
 Chry. (accesserunt ad iesum) malo animo:
 ut pugnaret cum eo secundum Raba. et ad repul-
 hendum eum: secundum Remig. (ab hierosoly-
 mis) que erat metropolis et ciuitas sancta
 et prope secundum Remi. debebant istum alijs esse me-
 liores. et secundum Chry. erant peiores: quia ma-
 iore superbia possidebant (scribe) .i. leg. do-
 ctos: secundum Remi. (et pharisei) .i. seniores
 populi: secundum eundem: vel secundum yratem et senes et vi-
 ri religiosi ac magne autoritatis in populo.
 Seniores autem populi propter dicitur et generaliter se-
 nes: et specialiter iudices ordinarii (Dicentes
 Quare discipuli tui transgrediuntur tradi-
 tiones) .i. ordinaciones (sanctorum) .i. sacerdotum
 tui: secundum Chry. que multa noua inducebant ut
 essent scribitores: dum et ipsi viderent legistim-
 tores sic et moyses. Vel sanctorum .i. iudicum
 ordinariorum: que forte omnes aut maioribus erant
 sacerdotes (Non enim lauant manus suas cum
 pane manducant.) Et magnas querelas et dis-
 gnas: ut premissas regali ciuitatis fatigent.
 Et h. secundum Chry. et Beda. intelligitur de lotione
 manuum que in usu comitatur: quam omittunt apostoli
 secundum Chry. propter duo. Primum: quia attendentes
 necessarios de superfluis parum curabant: ideo la-
 uabant manus vel non lauabant: secundum quod primum
 bar illi Secundo: quia ut dicitur Mar. vi. tantum
 erant occupati circa predicaciones et ritus

dandas: que non habebant spatium manducandi.
 Secundum Remi. autem propter predicaciones intelligitur non
 de lotione comitatur manuum: sed de superstitiosa quam
 adinuenerant seniores: et h. intelligitur que
 cunctis sumantur sanctorum: quia lotio ista aut
 erat superstitiosa in se: aut secundum intellectum et
 usum phariseorum. Hinc autem non dicitur lotione
 manuum esse mala: neque excusauit apostolos que
 si bene facerent: sed secundum Chry. statim reaccusa-
 uit phariseos: ostendens quoniam eum que magis peccat
 propter peccatis aliorum sollicitudinem esse non operis
 Unum sequitur. (Ipsa autem respondens ait illis. Qua-
 re et vos transgredimini mandatum dei?) .i. de
 honore parentum. Nec attendit christus ad ex-
 cusandum apostolos: secundum Chry. sed ad oburgandum
 dum phariseos: ut ostendat eos frivola di-
 xisse: et quod propter homines h. facerent (propter traditi-
 onem viam) .q. d. secundum Hiero. Cum vos propter
 tradiciones hominum precepta dei negligatis: que
 discipulos meos arguendos creditis: que se-
 niorum iussa impediatis: ut dei precepta custo-
 diatis. hec ille. Declarat autem quod transgre-
 derentur preceptum dei dicentes (Non deo dixit) .i.
 preceptum (honora patrem tuum et matrem) non solum
 que ad reuerentiam secundum sanctam. Tho. sed que ad vite
 necessaria. Hiero. Honor in scripturis non tantum
 in salutaribus et officijs deferendis: quantum
 in elemosinis et oblatione fuerat. Hec ille.
 (Et que maledixerit patri vel matri: morte mo-
 riat.) i. que secundum Chry. multo magis ostendit mor-
 te dignos istos que non probo sed ope dehonora-
 bant parentes: et alios hoc ipsum docebant.
 Ad intellectum autem sequentium: quia valde sunt ob-
 scura nunc in nostro idiomate: credo autem in he-
 braico fuisse clara tunc quoniam talis loquendi mo-
 dus erat in usu. scilicet dum est primo que vbi in lati-
 no habet munus: in hebreo habet corbas: quod sciat
 non tamen munus: sed munus votiuum: secundum Gregorium
 hist. .i. re quam quis deo vouit vel consecrauit.
 Dicere ergo: munus que deum est ex me tibi pro-
 derit: est dicere: id quod ego consecraui vel vo-
 ui deo proderit tibi. et h. dicebant filij patris
 et matris ex doctrina pharisaica ad eum finem que
 dicebat. Est sciendum scdo: quod pharisei auaritia
 sue studentes cupiditati: sic testatur Hie-
 ro. et Gregorius hist. dicebant quod filij quibus po-
 terat vouere deo ea que erant suo patri vel
 matri necessaria: quia deus est principalis et
 verus pater. et que postquam sic fuissent alij
 qua deuota deo parentes non poterant

Feria quarta post

els vri i suis necessitatib: vñ yr sacrilegij crimē eustaret egestate p̄ficiebant. Est etiā sciēdū fr̄o q̄ filij q̄ sic vouebāt dō scabāt parētib: se vouisse: z tūc erāt fz phariseoz doctrinā absoluti ab obligatiōe q̄ tenebant parētū necessitatib: subuentre. Significabāt āt h̄ mlt̄ modis: s; vñ erat dicēdo: mun⁹ q̄dcūq; ē ex me / tibi p̄derit) siue h̄ qd̄ ego voui deo tibi p̄derit: Dicebāt ḡ pharisei q̄ sic licite poterāt filij dicere: z tūc erant absoluti: yr dicū ē. Hoc ḡ obscure scāt p̄ba seq̄ntia: q̄ fm̄ s. Tho. p̄nt h̄re dupl̄cē p̄structionē: s. p̄fectā: z defectiua i q̄ op̄tz supplere. Perfecta ē talis. (Glos aut̄) o hypocrite pharisei (dic̄t) dicēdo falsitate (q̄cūq;). i. q̄libet filij (dixerit) .i. sine peccō eū bōa p̄scia poterit dicere (p̄t̄ vñ m̄t̄) h̄ dicū. s. (mun⁹). i. votiū seu deo deuorū (q̄dcūq; ē ex me). i. p̄ me supple deo p̄secratū (tibi p̄derit) Alia ē defectiua tal̄ (Glos aut̄) dic̄t: q̄cūq; dixerit p̄t̄ vñ m̄t̄ mun⁹ z c. supple satisfec̄ p̄cepto dei: z ē absolut⁹: yr s. Est autē sciēdū q̄ qñ filij dicebāt p̄t̄: id qd̄ ego voui deo p̄derit tibi illō filioz dictum posat tres sensus h̄re. Prim⁹ ē fm̄ glo. legēdo interrogatiue seu admiratiue: q̄st̄ diceret filij? Id qd̄ ego p̄secraui dō tibi p̄derit: id ē: tu audebis p̄uerrere i necessitates tuas: Et p̄nt p̄es credebant se sacrilegij reos ex doctrina pharisaica: si talia i suos vsus cōuertissent. Secūds ē fm̄ Hiero. etiā legēdo interrogatiue: q̄st̄ diceret filij? Dum⁹ qd̄ dō offerre d̄beo i tuos ne vsus p̄sumā: q. d. nō. Tert⁹ ē fm̄ Aug. d̄ q̄st̄. euāg. legēdo plane: q̄st̄ dicat filij? (Dum⁹ q̄dcūq; ē ex me) id ē qd̄ tu o p̄t̄ p̄t̄ me offerre cōsueuisti deo (tibi p̄derit). i. iā habero illō p̄te z n̄ vltra offeras p̄ me: qz iā sum i t̄l̄ etate yr ego p̄ me offerre possim. Cū āt filij sic dixerūt fm̄ phariseoz doctrinā: erat absolut⁹ yr s. (Et nō honorificabit̄) filius p̄t̄ vñas suas iōdes (patrē suū) p̄scedēdo ei d̄necarijs i egestate (z irritū fecist̄) mādatū dei) d̄ honore parētū: (p̄t̄ traditio nē viam). i. a vob̄ factā z ad viam auarit̄ā ordinatā. Deinde saluator ostēdit p̄scripturā q̄ malicia istoz p̄cū: z coz falsā doctrina erat p̄phetata dicens. (Hypocrite). i. simulatores: q̄ sub specie cultus d̄iutni coaceruar̄ d̄iuitias (bñ). i. vere: (de vob̄ p̄phetauit̄ Esaias) ex p̄sona mea loq̄ns fm̄ Raba. vñ ex p̄sona d̄i fm̄ Remig. (Popul⁹ h̄). i. iudeoz: fm̄ Remig. qd̄ irelligēdū ē porissime q̄ ad phariseos (labijs). i. p̄bis (me) ch̄m (honorat) qñ volūt decipere fm̄ Raba. dicētes: D̄ḡ scim⁹ qz verax es. Gel (me) deu: fm̄ Remi. qz vñ d̄i cultū se h̄re gl̄iant (coz aut̄ coz lōge ē a me) qz fm̄ Remig. visis miraculis q̄ diuinitatē ch̄i asserēbāt: nec diuinitatē agnoscere neq; ch̄i suscipere voluerūt. Ul̄ fm̄ mentē Raba. coz eoz lōge est a me) qz ch̄m mortū tradere libentissime voluissent (Sine causa aut̄ colūt me). i. sine fructu z merito: fm̄ Raba. Et gre. Quia sūt docentes doctrinas z mādata hoiz). i. sentoz p̄rmissis z irritat̄ mādat̄ dei. In hac p̄te est morale documētū p̄tra q̄sdam lat̄cos: qz sūt hoies pessimi pleni om̄i viciō z tñ qdā minima obseruāt q̄ nō sūt necēssaria: yr nō comedere carnes in q̄tra feria: vel oua vel lactētina i die vener̄ z si q̄s religiosus cauens mortale pecc̄m de h̄mōi nō curauerit: scādalsant̄ tāq; pharisei q̄ ch̄m volebāt occidere: z reip̄ purabāt ap̄los irreligiosos: qz man⁹ nō lauabāt. Ul̄ aut̄ Bre. j. q. j. Vñ secūlaritū hoim cū pl⁹ sacerdotū vira q̄ suā discutiūt: magnū p̄empt⁹ d̄iuitioz sac̄ramētoz et: imē incurrūt. Magna em̄ trabe vulneratos oculos habētes eāq; negligētes: festuca tenuē i altoz oculis inspicūt quā dū incaute euellere festināt: i error̄ foueā dilabunt. Nec ille. Quātū ad sc̄dm̄ tāḡif̄ p̄p̄oz vñ turbaz p̄firmatio. Licet ei ch̄o crederent: qz tñ pharisei erāt magne fame / igerebāt eoz mētib: aliquā titubationē. D̄ḡ (Et puocat̄ ad se turbis) q̄ forte palidum seorsum de h̄ ministrabāt: bestiares an bñ vel malefacerēt d̄sci pl̄i ch̄i (Dixit eis. Audite) cozps aure (z intelligite) mente. Dicit aut̄ hoc yr firmi⁹ imp̄mar dicta sua. (Non quod intrat in os) cozps (cōiūgnat hoim) Br̄is Dar. c. v. dicit̄ cōicat. Et sicut dicit̄ Hiero. p̄

Feria. III. post do. III. quadra.

pte scriptura sic sicut loq. Iudei ei co
 munes cibos vocat qd oēs vrunt ecce
 pte ipis: vt ē caro suilla z lep^o z ostreū
 z istū smōi aialia q vngulā n findūt: n
 ruminār: nec s^t squamosa i piscib. Idē
 tñ ē sensus: qz fm iudeos cibi cōes coīn
 qnabāt manducārē Sed qd pcedit ex
 ore) cordis fm mgrm histo. nā z vomit^o
 pcedit d ore corpis. Vñ z qdā libri hnt
 qd pcedit d corde (h coīnqnat hoīem.)
 Sz arguit pmo Aug. p Faustum
 Si cibi null^o inqnat hoīem qre de^o p
 bibuit i lege veteri multos cibos: puta
 carnē suilla z hmōi. Scdo arguit Hie
 ro. Si inq qd irat i os n coīnqnat ho
 minē: qre nō vesclmur idolorū. i. his q
 idolis fuerit imolata: Ad hec dī s^t Au
 gu. z Hiero. qz chīs loq^t d cibus i se z i
 sua natura psciderat. Sic ei oīs creatu
 ra dei bona. j. Tim. iij. Ad p^mū g dī
 Aug. z s. Tho. qz aliq^o erāt i veteri lege
 aialia imūda: n i se: s^t rōne sui fecit: vt
 porc^o q luxuriā scabat: sic agn^o innocē
 tiā. Aduenire ar p^ritate i lege noua de
 bebāt cessare ille obfuarōnes signoz.
 Jo dixit chīs q n coīnqnat. Sz p. qā
 qū chīs sic dixit adhuc durabāt ille ob
 fuarōnes: q v^o ad chī passioez dura
 verūt fm scrōs. Ad h dīo q lz durarēt
 tū cū h stat q null^o cibi d se coīnqnat ho
 minē: s^t coīnqnat solū rōne fecit: vel ex
 eo q p obediētā dei māducat. Ad sedz
 dī mgr hist. z Hiero. z Remi. q nō ē p
 bibitū vescl idolo imolat^o fm se: s^t solū
 rōne scādali: qū hō ex h daret prio ifir
 mo scādali: vl rōne pscie erronee q h
 crederet petm. Ex ist^o ar p^rbis chī val
 de fuerit pharisei scādalizari: z p^r etia
 forte apli aliq^o vt turba supra vacilla
 bāt. s^t chīs eos p solidauit i fide: z forte
 eū aplis s^t z turba. Dī g (Tūc accede
 res discip^o ei) dixerūt ei. Scis qz pha
 riset audito h p^rbo). i. q dīs oēs eoz ob
 fuarōnes subuertebat fm Hiero. vl fm
 mgrm hist. q dicebat q cibi n coīnqnat
 hoīez: qd videbat p lege dixisse (scāda
 lizarī sūt) Sed tñ nihil sūt ausi p^rdicere
 fm Chry. qz vehemēt illos pulcerat
 nō redarguedo solū: s^t z volū eoz p^rala
 do. Nec ille. Est aut sciendū fm Hie

ro. qz scādaliū fecit offendiculū: ruīnam
 vel impactionē pedū: z scādalizare est
 dare occasiōē ruīne. Scādalizari pō
 est accipe occasiōez ruīne. Et inuit Hie
 ro. qz scādaliū dī ipa impactio et res ad
 quā impingit: puta scamnuz aut lapis.
 Et ita est fm scām Thom. ij. q. xliij.
 Est g duplex scādaliū fm s. Tho. sup
 Dar. z. ij. ij. vbi s. l. actiū z passiuū.
 Actiū est dicitū aut factū min^o rectuz
 pbens occasiōez ruīne. Nō dī cogitātū
 qz opz q pster. Nec dī malū: s^t mīnus
 rectū: qz sufficē s^t hz spectē vl apparētā
 mali. Passiuū pō est ruīna ex tali dicitō
 vel facto. Aliqū g vt dīc est actiū sine
 passiuo. aliqū ecōuerso passiuū sine acti
 uo: vt i p^rostro: qz chīs docebat p^ritate:
 z illi ex inuidia z malicia sumebāt occa
 sionē ruīne: z p^rstabāt scditōnē i p^rlo
 qntū in se erat (Ar ille rñdes ait. Dis
 plārario). i. falsa doctrina z supstitiosa
 obfuarō: fm Hila. z Remig. (quā nō
 plāravit pater me^o celest^o eradica^t.)
 Hec fm manicheos de lege dicitur sūre:
 vt dīc Chry. sed nō aduertūt quō sup^o
 dīs p lege pugnauerit: dicens. Quare
 vos trāsgredimīni mādarū dei. i. i lege
 ppter traditōnē vīam (Sinite illos) qd
 diceret. Si scādalizant nō cureris. Plus
 ra de ista materia habent. ij. ij. vbi s. et
 iij. di. xxxvij. Tū qntū ad p^rens p^rier
 Sciendū est fm s. Tho. qz cū scādalo
 actiuo nihil est faciendū: ppter scādaliū
 aut passiuū alioz nō sūt omittēda sp^rit
 rualia: z ea q sunt de necessitate salutis
 puta elemosyne tpe necessitat^o: qz qlibz
 tenet pl^o se qz aliū dilgere. Si pō non
 fuit de necessitate salutis: vt pura aliq
 oratio vl exhortatio ad bonū: distnguē
 dū est. qz aut ex h aliq scādalizant ex is
 firmitate vel ignorātia: z tunc ista sunt
 differēda vel occultāda donec reddita
 rōne auferat ab eis scādaliū. Qz si red
 dita rōne p^rseuerāt i scādalo: ita ex ma
 licia scādalizant. Cū aut qz ex malicia
 scādalizat nō ē curādū. i. nō sūt spūalia
 bona dimittēda p^r h. Si aut scādali
 zabant pharisei d doctrina dāt. i. ex ma
 licia vt eam impediret. Tempalia autē
 que d necessitate salutis sūt p^rseruāda: vt

deposita et commissa platis et rectoribus non sunt propter scandalum reliqua ratione super dicta. Alia pro sunt dimittenda propter scandalum pusilloz. i. qui ex infirmitate scandalizant: non autem propter scandalum phariseorum: qui ex malicia scandalizant: quia hoc non expedit bono communi neque spiritibus reprobus. Hec ex sermone Thome ubi dicitur. (Ecclesiastici sunt) caecientes. s. vero intellectu legum secundum Raba. (et duces cecorum) alios in errorem mittentes et ad precipitium ducentes (Leuiticus autem si cecum ducatur propter ambo in foueam cadunt) Et hic est documentum contra quodammodo sacerdotes ignorantes: ne cogant eos restituere quod occultas fraudes adsequerentur. Augustinus. Qui vult proferri ut inueniat gratiam: gratia sacerdoti scientem soluere et ligare. Quartum ad certum sciendum est: quod quibus malitiosus pabolice loquatur apostolus existimauerunt eum pabolice locutum qui dixit: quod intrat in os non coquinat hominem. unde Petrus pro se et pro omnibus quaesuit intellectum pabolice. Dicitur ergo: (Rudes autem Petrus) .i. interrogas: dixit (Ediffere autem nobis pabolice ista) Sed quia in pabolice na omnino loquatur: cum omnibus est reprehensus a christo dicitur (Adhuc et vos) sicut scilicet pharisei (estis sine intellectu) increpat autem eum dominus inquit Hieronymus. eo quod pabolice dicitur puret quod proprie est locutus. Ex quo aduertitur quod vitiosus est auditor: qui aut obscura manifeste aut manifeste dicta obscure velit intelligere. Hec ille. Vel increpat secundum Chrysostomum. quia non erat ex icertitudine quod quaesit erat: sed quia et ipse et alii apostoli cum phariseis erant interrogare volebant sed retracti fuerunt: quia dicitur: omnes plaratio etc. Petrus tamen quia ubi quod seruus est non ita sicut et ceteri (non intellegit: quia omne quod in os intrat in ventre vadit: et in secessum emittitur) Hic autem ut dicit Hieronymus. obijciunt quod dominum ignoratum fuisse naturalis phibitione: quia non totum alimentum in secessum emittitur. Quod autem ut magister hinc. ad hoc dicitur: quod nihil de alimentis reuertitur in ventrem huius nature: sed id quod ab Adam tractum est auget et id solum resurget. Sic autem aurifices argento in igne apponunt plurimum ne presumat argenti vel aurum: ita dicitur assumi cibos ut calor naturalis consummat eos: et relinquat id quod ab Adam tra-

ctum est. Sed hoc stare non potest: quia hominem crescere nihil esset aliud quam hominem rarefieri. Et prore a homo aiaz vegetariua habet communi cum brutis et plantis: in quibus augmentum fit ex alimentis. Vide de hoc. j. pre. q. cxx. et ij. di. xxx. et liij. dist. xliij. et qd. vij. q. ij. Ideo ad hanc obiectionem dicitur Propter quod omne quod ex cibis aduenit eijciuntur per secessum secundum Hieronymum. intelligam omne modum expellere diuina supflua. Non enim manet caro hominis secundum materiam sed secundum speciem: sicut ignis in quo succi cessiue subijciunt ligna manet idem numero secundum speciem vel formam: non secundum materiam: quia primum vna pars abijciuntur et alia generatur: et ita est in homine. Unde multos sumit cibos qui quandoque ex toto elabuntur ab eo. Et si obijciatur quod in morte alimentum non dicitur resolutum. Dicitur enim secundum istam expositionem quod id est quia homo finit. Si enim perpetuo duraret: nulla esset in eo pars materialis generata que non corrumperef aliquid. Secundo dicitur quod accipit ibi totum pro parte: ut sit sensus: quod de omni cibo aliquid vadit in secessum quantumcumque sit purus et nobilitas. unde non dicitur totum: sed omne. Quia enim omnis humana caro que nunc est in hac ecclesia sit intra vestes: quia scilicet nullus est nudus: non tamen est tota: quia manus sunt extra. Unde ly omne dicitur distribuitur supposita: et ly totum pres. Et hoc est arguere sic. Si cibus inquinaret hominem: haberet marime quantum ad feces et supflua res que sunt in illo. Sed ille non coquinatur hominem: quia natura separat illas et expellit per secessum. ergo multo minus alie partes ciborum inquinant. Tertio posset forte dicitur quod saluator non loquitur de omni quod intrat in os: sed de omni immundo. Tale enim expellit a natura. Et similiter quando dicitur quod id quod exiret de ore coquinat hominem. hoc intelligitur si sit immundum. Bona enim verba non coquinant (Que autem procedunt de ore: de corde) id est de mente (exiunt: et ea coquinant animam) si sint mala: quia non expellunt a natura de sicut supfluit cibi expellunt a natura per secessum et inde cor remaneat purum: sed remanent in eo quantum ad suam radicem que est mala voluntas (De corde enim exiunt cogitationes male) ex quibus procedunt mala verba et

Feria. v. post do. iii. Quadra.

mala sc̄a. In subdit (homicidia: adul-
teria: fornicationes: furta: falsa testimo-
nia: blasphemie. Hec sunt q̄ coinquant
hoiem) corā deo (Nō lotis aut̄ manibz
māducare nō coinquant hoiem) corā dō
sive spūaliter. In hac pre est documē-
tū q̄ diabolus nō est q̄ imitat in nos ma-
las cogitationes. i. malos p̄sensūs: q̄uis
possit inflāmare cōcupiscētiā: et possit
malas rēp̄sentatiōes et appētiōes im-
mittere. et hoc habes. j. ij. q. lxxx. de ma-
lo. q. ij. ar. ij. Hiero. Arguēdi s̄t ex hac
s̄ntia q̄ cogitatioes a diabolo imittit pu-
tant: et nō ex p̄p̄ria innas̄ci volūtate. Di-
abolus adiutor esse et incētor malaz cog-
itationū p̄or: auctor esse nō p̄or. Si at̄
ip̄ in istis pos̄it leuē cogitationū n̄ra-
tum scintilla suis fomētis inflāmauerit:
nō debem⁹ opinari eū q̄q̄ occulta corū
disrimari: p̄or: auctor esse nō p̄or. Si at̄
bus extimare qd̄ versemus intrinsecus
Uerbi gr̄a. Si pulcra mulierē nos cre-
bro viderit ispicere: itelligit cor ab ocu-
lis vulneratū. Hec ille.

Fe. v. post do. iij. Quadra.
Textus euāg. Lu. cap. iij.

Surgens iesus de syna-
goga introiuit in domū
simonis. Socrus autē
simonis tenebat magnis
febrim. Et rogauerūt illū p̄ ea.
Et stans sup̄ illā impauit febrim
et dimisit illaz. Et cōtinuo sur-
gens misrabat illis. Cū sol au-
tem occidisset oēs q̄ habebāt in-
firmos varijs languoribz duce-
bant illos ad eū. At ille singlis
man⁹ imponēs curabat eos. Ex-
ibant autē demonia a multis cla-
mantia et dicētia: qz tu es fili⁹
dei. Et increpās nō sinebat ea
loq̄: quia sciebāt ip̄m esse ch̄m.
Facta autē die: egressus ibat in
desertū locū: et turbe req̄rebāt
eū. Et venerunt vsqz ad ip̄m: et
detinebāt euz ne discederet ab

eis. Quibus ille ait. Quia et alijs
ciuitatibz oportet me euāgeliza-
re regnū dī: qz iō missus sū. Et
erat p̄dicās i synagogis galilee

Surgens iesus de sy-
nagoga etc. Luc. iij. in p̄sent
euāgelio tāgunt tria p̄c̄ta: q̄
sunt Sp̄c̄ialis liberatio: Vni-
uersalis curatio: et Sp̄c̄ialis p̄replatio.
Quātū ad p̄mū tangit sp̄c̄ialis libe-
ratio quā fec̄ ch̄s circa socz simonis in
capharnaū: cū dicit (Surgens iesus de sy-
nagoga) in q̄ mirāda fecerat. i. demoni-
acū liberādo (introiuit i domū simonis)
fm̄ Ch̄y. vt recipet corp̄alē refectōez.
Et aut̄ pet̄t̄ esset de bethsaida. tñ vt dicit
maḡ hist. potuit h̄re domū i capharnaū
rōne vxoris sue. (Socr⁹ aut̄ simo. tene.
mag. febrim. et roga. ill. p̄ ea. Et stans sup̄
illā impauit febrim et dimisit illā.) i. statim
Uñ sc̄q̄ (et p̄tinuo surgens introiuit) et
in h̄ appuit mirac̄m. Uez cū illa ist̄
mitas fuisset forte curabil̄ a natura: nō
tñ erat isto mō curabil̄ s̄z Ch̄y. et He-
ron. vt subito et foris surgeret. Iō mir-
rac̄m fuit h̄ q̄ ad faciēdi modū: nō q̄ ad
rē faciēdi. Uñ dicit glo. q̄ sanitas q̄ dicit ce-
dit ip̄io tota s̄t redit. Esti obijciat: qz
Matt. viij. dicit q̄ cec⁹ in cui⁹ oclis ch̄s
expuir p̄mo vidit hoies q̄si arbores am-
bulātes: et postea itez ip̄os̄ manibz ce-
pit clare videre. r̄ndēt qd̄a q̄ dicit hui⁹
glo. est vtz solū aliq̄n: s̄z nō vlt̄. Et intrē-
dūt vt mihi vt q̄ tūc ē p̄a glo. q̄n nō ap-
peret mirac̄lz nisi sanitas subito redit: et
vt i p̄posito de ista febre. sec⁹ i cec̄ illū
natōe: qz siue statim siue n̄ statim fiat: ē mi-
rac̄losa euidēt: cū natura nō possit nec
subito nec maḡ tpe p̄ficere. Est at̄ i hac
pre documētū i sensu morali. Ista ei mu-
lier febricitās morali ē aia peccatrix q̄
nō p̄t moueri ad bñ opādū: et h̄z palariū
ifectū ad gustādū dulcīa. i. dina q̄ ei vt
dent amara. Hec vtz dū ch̄s ip̄at febrim
i. vocat a pctō statim surgere et misrare
ch̄o: alioq̄n ifirmitas faciet p̄fectū: et
de pctō cadet in pctm. P̄rio qz pctm est
pōderosum. Secdo: qz pctō: excecatus